

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.194.01.04 ПЗ

Виконав:

студент групи: 213-ФС-Д24

спеціальності 072«Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

Джус М. Є.

Керівник: доцент, канд. екон.наук

Єрмоленко О.А.

Рецензент: професор, д-р. екон.наук

Токмакова І.В.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінанси, облік і аудит

Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри,

професор, д-р екон. наук

О.Г.Кірдіна

«30» вересня 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Джусу Михайлу Євгенійовичу

- 1 Тема «Управління інвестиційними ризиками на підприємстві» керівник Єрмоленко Олексій Анатолійович, канд. екон. наук, доцент затверджені розпорядженням по економічному факультету від «27» лютого 2025 року №63/25
- 2 Строк подання студентом закінченої роботи «10»січня 2026 року.
- 3 Вихідні дані: підібрати та опрацювати законодавчі акти і нормативно-правові документи України, що регулюють інвестиційну діяльність та управління ризиками підприємств; вивчити й узагальнити монографічну, наукову та навчальну літературу з питань інвестиційних ризиків, методів їх оцінки та управління; проаналізувати сучасні наукові публікації у фахових журналах і періодичних виданнях з проблематики управління інвестиційними ризиками в умовах нестабільного економічного середовища та воєнного стану; зібрати, систематизувати й проаналізувати фінансову, статистичну та іншу економічну інформацію щодо фінансово-господарської діяльності підприємства «Константа», структури його інвестицій та пов'язаних з ними ризиків.
- 4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) теоретичні основи управління інвестиційними ризиками підприємства; сутність, види та класифікація інвестиційних ризиків; методи кількісної та якісної оцінки інвестиційних ризиків; сучасні підходи до управління інвестиційними ризиками; особливості інвестиційних ризиків у сфері залізничної логістики; вплив воєнного стану на інвестиційну діяльність та ризики промислових підприємств;

характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства «Константа»; аналіз структури інвестицій та оцінка їх ефективності; оцінка рівня інвестиційних ризиків на підприємстві; розробка системи моніторингу та контролю інвестиційних ризиків; обґрунтування заходів щодо мінімізації ризиків інвестиційних проєктів; оцінка економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів та визначення очікуваних результатів їх реалізації.

5 Перелік графічного матеріалу: структура інвестиційних ризиків підприємства; класифікація інвестиційних ризиків; динаміка основних фінансово-економічних показників підприємства «Константа»; структура інвестицій підприємства; показники ефективності інвестиційних проєктів; оцінка рівня інвестиційних ризиків; схема системи управління інвестиційними ризиками; модель моніторингу та контролю інвестиційних ризиків; порівняльна оцінка ризиків до та після впровадження запропонованих заходів; очікуваний економічний ефект від реалізації заходів з мінімізації інвестиційних ризиків.

6 Дата видачі завдання «30» вересня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	30.09.25 -10.10.25	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	11.10.25-31.10.25	
Консультація з керівником щодо організації роботи	01.10.25-05.10.25	
Огляд джерел інформації	06.10.25-20.10.25	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	21.10.25-15.11.25	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	16.11.25-15.12.25	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	16.12.25-09.01.26	
Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	10.01.26	

Студент_____ Джус М. Є.

Керівник_____ Єрмоленко О.А.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота магістра включає 80 сторінок, 12 таблиць, 10 рисунків, 60 літературних джерел.

Актуальність теми зумовлена зростанням рівня невизначеності та ризиків інвестиційної діяльності підприємств в умовах економічної нестабільності, трансформації логістичних процесів та воєнного стану в Україні. Інвестиційні ризики суттєво впливають на фінансову стійкість підприємств, ефективність реалізації інвестиційних проєктів і довгостроковий розвиток, що обумовлює необхідність удосконалення системи управління інвестиційними ризиками з урахуванням сучасних викликів.

Мета дослідження полягає в аналізі інвестиційних ризиків підприємства «Константа», оцінці їх рівня та структури, а також розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління інвестиційними ризиками та підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління інвестиційними ризиками підприємства.

Об'єктом дослідження є інвестиційна діяльність підприємства «Константа» в умовах нестабільного економічного середовища та воєнного стану.

Методи дослідження: наукова абстракція; системно-структурний аналіз; аналіз і синтез; порівняльний, економіко-статистичний та фінансово-економічний аналіз; методи оцінки інвестиційних ризиків; економіко-математичні методи.

Інформаційною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем інвестиційної діяльності та управління ризиками, законодавчі й нормативно-правові акти України, статистичні дані, фінансова звітність підприємства «Константа», матеріали наукових публікацій та аналітичних досліджень.

Ключові слова: ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ, УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ, ЛОГІСТИКА, ВОЄННИЙ СТАН, ПІДПРИЄМСТВО.

ABSTRACT

The master's qualification thesis consists of 80 pages of explanatory notes in A4 format, 12 tables, 10 figures, and 60 references.

The relevance of the research topic is determined by the increasing level of uncertainty and risks in the investment activities of enterprises under conditions of economic instability, transformation of logistics processes, and the imposition of martial law in Ukraine. Investment risks significantly affect the financial stability of enterprises, the efficiency of investment projects, and long-term development, which necessitates the improvement of investment risk management systems considering modern challenges.

The purpose of the study is to analyze the investment risks of the enterprise "Constanta", assess their level and structure, and develop practical recommendations for improving investment risk management and increasing the efficiency of the enterprise's investment activities.

The subject of the study comprises theoretical, methodological, and practical aspects of investment risk management at the enterprise level.

The object of the study is the investment activity of the enterprise "Constanta" under conditions of an unstable economic environment and martial law.

Research methods include scientific abstraction; system-structural analysis; analysis and synthesis; comparative, economic, and statistical analysis; investment risk assessment methods; and economic and mathematical methods.

The information base of the study includes scientific works of domestic and foreign researchers on investment activity and risk management, legislative and regulatory acts of Ukraine, statistical data, financial statements of the enterprise "Constanta", as well as materials from scientific publications and analytical studies.

Keywords: INVESTMENT RISKS, RISK MANAGEMENT, INVESTMENT ACTIVITY, INVESTMENT EFFICIENCY, LOGISTICS, MARTIAL LAW, ENTERPRISE.

Зміст

Вступ	8
1 Теоретичні основи управління інвестиційними ризиками	11
1.1 Сутність та класифікація інвестиційних ризиків підприємства	11
1.2. Методи оцінки інвестиційних ризиків	14
1.3 Сучасні підходи до управління інвестиційними ризиками	19
1.4 Інвестиційні ризики підприємства у контексті розвитку залізничної логістики	22
1.5 Інвестиційні ризики промислового підприємства в умовах війни	29
Висновки до першого розділу	32
2 Аналіз інвестиційних ризиків	35
2.1 Характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства	35
2.2 Аналіз фінансових показників	42
2.3 Оцінка рівня інвестиційних ризиків на підприємстві	48
Висновки до другого розділу	51
3 Напрями вдосконалення управління інвестиційними ризиками	55
3.1 Розробка системи моніторингу та контролю інвестиційних ризиків	55
3.2 Запропоновані заходи щодо мінімізації ризиків інвестиційних проектів	59
3.3 Оцінка економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів	60
3.4. Очікувані результати та переваги впровадження системи управління ризиками	62
3.5 Очікувані результати впровадження пропозицій	65

					МРЕ. 194.01.04 ПЗ			
Ізм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата				
Розроб.		Джус М.Є.			Управління інвестиційними ризиками на підприємстві	Літера	Аркуш	Архів
Перевір.		Єрмоленко О.А.					6	
Н.контр.		Тройникова О.М.				УкрДУЗТ		
Затверд.		Кірдіна О.Г.						

Висновки до третього розділу	68
Висновки	71
Список використаної літератури	75
Додатки	80

Список використаної літератури

- 1 Герасимчук В. Інвестиційний менеджмент: підручник. Київ: КНЕУ, 2020. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/35791>
- 2 Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Ризики інвестиційної діяльності. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
- 3 Міністерство економіки України. Аналітичні матеріали щодо інвестиційної діяльності. URL: <https://www.me.gov.ua>
- 4 Держпродспоживслужба. Аналітика ринку меблів України. URL: <https://www.consumer.gov.ua>
- 5 НБУ. Фінансова стабільність та ризики економіки. URL: <https://bank.gov.ua/ua/financial-stability>
- 6 Міністерство економіки України. Методичні матеріали з оцінки ризиків інвестиційних проєктів. URL: <https://www.me.gov.ua>
- 7 Державна служба статистики України. Аналітичні матеріали щодо коливань цін і ризиків у виробництві. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
- 8 НБУ. Методологія оцінки ризиків та підходи до системного аналізу. URL: <https://bank.gov.ua>
- 9 НКЦПФР. Рекомендації з оцінки ефективності інвестицій та ризиків. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
- 10 Prozorro. Аналітичний модуль. Матеріали щодо ризик-менеджменту у проєктній діяльності. URL: <https://bi.prozorro.org>
- 11 Міністерство економіки України. Аналітика щодо інвестиційної політики. URL: <https://www.me.gov.ua>
- 12 Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації IFC – матеріали щодо управління ризиками. URL: <https://www.ifc.org>
- 13 Європейський банк реконструкції та розвитку. Risk Management Guidelines. URL: <https://www.ebrd.com>
- 14 НКЦПФР. Регуляторні акти та методичні матеріали щодо ризик-менеджменту. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

15 НБУ. Система управління ризиками у фінансовому секторі. URL: <https://bank.gov.ua/ua/financial-stability>

16 Рачинська А. В. Класифікація ризиків на залізничному транспорті як основа формування системи економічної безпеки його функціонування. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 6. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/6_ukr/14.pdf

17 Панченко Н. Г. Формування системи ризик-менеджменту на залізничному транспорті. *Агросвіт*. 2018. №22. URL: https://www.agrosvit.info/pdf/22_2018/7.pdf

18 Двуліт З. П., Селюченко Н. Є. Формування інформаційного забезпечення розвитку вантажних перевезень АТ «Укрзалізниця». *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. №2(6). URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25475/nzmened-9-20.pdf>

19 Головченко Я. О., Томчук О. В. Аналітична оцінка послуг вантажних перевезень в Україні в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua//journal/article/download/2706/2620/>

20 Вернигора Р. В. Оцінка інвестиційного проекту по оновленню рухомого складу для організації залізничних перевезень зернових вантажів. *Транспортні системи та технології перевезень*. 2020. URL: <https://tstt.ust.edu.ua/article/208695>

21 World Bank. Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>

22 Національний банк України. Інфляційний звіт (архів). URL: <https://bank.gov.ua/ua/publications/category/inflation-report>

23 Міністерство економіки України. Вплив повномасштабної агресії РФ на економіку та інвестиційну діяльність. URL: <https://www.me.gov.ua>

24 International Monetary Fund (IMF). Ukraine and the IMF – аналітичні матеріали щодо макрофінансової стабільності. URL: <https://www.imf.org/en/ /UKR>

25 UNCTAD. World Investment Report – інвестиції в умовах геополітичної напруги та воєнних конфліктів. URL: <https://unctad.org/topic/investment/world-investment-report>

26 Меблева промисловість. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-65468>

27 Аналіз української меблевої галузі в умовах повномасштабної війни. Портал Дія.Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/Analysis-of-the-Ukrainian-furniture-industry-in-conditions-of-full-scale-war>

28 Петецькі І. Аналіз ринку меблів у контексті розвитку ринку соціально-культурних послуг. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2023. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/dec/32736/menedzhment223maket-326-332.pdf>

29 Меблева галузь України в умовах повномасштабної війни. *Деревинник*. URL: <https://derevynnyk.com/mebleva-galuz-ukrayiny-v-umovah-povnomasshtabnoyi-vijny/>

30 Blest – виробник м'яких меблів для дому та офісу. ТРЦ DREAM. URL: <https://dreamtown.ua/ua/shops/items/213>

31 Показники фінансового аналізу: що дають, як рахувати. *Finance Academy*. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/pokazateli-finans-analiza-predpriyatiya>

32 Музичка О.М. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінювання ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. URL: <https://economyandsociety.in.ua/article/download/1761/1697/>

33 Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття). *AnalizUA*. URL: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/256-pokaznik-potochn-pokrittya>

34 Відносні показники ділової активності. *AnalizUA*. URL: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku/pokaznyky-dilovoi-aktyvnosti>

35 Показники фінансової стійкості і стабільності підприємства. BukLib.net – Електронна бібліотека. URL: <https://buklib.net/books/28029/>

36 Шміло І.О. Інвестиційні ризики, їх класифікація та управління. *Наукові праці ОНАХТ*. 2019. URL: <https://openarchive.nure.ua/bitstreams/15c61c25-3f0d-431a-80df-f01243a10414/download>

37 Томашков С.Б. Оцінювання впливу ризиків на результати діяльності підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні*. 2023. №2(23). С. 142-

151. URL: <https://science.lpnu.ua/journal-paper/2023/dec/menedzhment142-151.pdf>
- 38 Дерій В.А. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2020.
URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2844/1/03_2020.pdf
- 39 Біляєва К.С. Зовнішні фінансові ризики підприємств, що залежать від імпортової сировини. *Науковий вісник НУХТ*. 2021. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/bitstreams/8aaf766c-7602-48e2-9ee7-17bc7375d865/>
- 40 Продайко М.А. Інвестиційні ризики та їх оцінка. Вісник ХНЕУ. 2012.
URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/1338/1/.pdf>
- 41 Економічний ризик та методи його оцінювання: навч. посіб. / За ред. О.М. Ляшенко. Одеса: ОНЕУ, 2019. 298 с. URL: <https://dspace.oneu.edu.ua/server/api/core/2e8dcd17-469c-4963-8cf4-6852daad2ad2/content>
- 42 Вакулич М.М. Новітні методи реалізації управління інвестиційними ризиками. *Збірник наукових праць УжНУ*. 2018. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/bitstreams/a5c18fe6-f793-4ee3-b9a>
- 43 Правління НБУ. Положення про систему управління ризиками фінансової компанії. Київ: НБУ, 2024. URL: https://bank.gov.ua/27122024_185.pdf
- 44 Шелест О. Проблеми забезпечення безпеки доставки вантажів та управління логістичними ризиками. *Науковий вісник УжНУ*. 2016. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/580cde4f-9802-4aa7/content>
- 45 Стебляк Д.М. Криза глобальних ланцюжків постачання в умовах війни: логістичні ризики та шляхи їх мінімізації. *Збірник наукових праць УжНУ*. 2023. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/f3989ac1-a23b-4130-8e72-e2119873d1a5/download>
- 46 Методичні рекомендації щодо управління ризиками інвестиційних проєктів. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MetodichniRekomendatsii>
- 47 Аналітичний огляд НБУ щодо ризиків бізнес-середовища та інвестицій. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report>
- 48 Державна служба статистики України. Економічні індикатори, ризики та тенденції ринку. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
- 49 Про інвестиційну діяльність: Закон України №1560-XII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

50 Публікації Національної комісії з цінних паперів щодо інвестиційних ризиків та ринкової інфраструктури. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

51 Міністерство економіки України. Управління ризиками інвестиційних проєктів. URL: <https://www.me.gov.ua>

52 Національний банк України. Аналітичні матеріали щодо фінансових ризиків та грошових потоків. URL: <https://bank.gov.ua>

53 Державна служба статистики України. Фінансові результати діяльності підприємств. URL: <https://ukrstat.gov.ua>

54 Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. Логістичні ризики та інфраструктурні виклики. URL: <https://mtu.gov.ua>

55 Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України. Інвестиційна привабливість та ризики. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

56 Верховна Рада України. Закон України «Про інвестиційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

57 Національний банк України. Монетарний звіт (інфляція, макроекономічні ризики, очікування). URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report>

58 АТ «Укрзалізниця». Вантажні перевезення: тарифні умови/вільні тарифи (офіційна інформація про тарифні параметри та зміни). URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/dogtariffs/

59 Кабінет Міністрів України. План дій щодо розвитку інтермодальних перевезень та конкурентного середовища у сфері операторів залізничних перевезень. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243219856>

60 Державна служба статистики України. Офіційна статистика (фінансові результати підприємств/показники діяльності). URL: <https://ukrstat.gov.ua/>